

ORTA ÇAĞ DÜNYASI

EDİTÖR:
DERYA GÜRTAŞ DÜNDAR

✕ @ f / otukennesriyat

YAYIN NU: 2213
KÜLTÜR SERİSİ: 1171

T.C. KÜLTÜR ve TURİZM BAKANLIĞI
SERTİFİKA NU: 49269

ISBN: 978-625-408-830-8

www.otuken.com.tr | otuken@otuken.com.tr

ÖTÜKEN NEŞRİYAT A.Ş.®

İstiklâl Cad. Ankara Han 65/3 • 34433 Beyoğlu-İstanbul
Tel: (0212) 251 03 50

Genel Müdür: Ertuğrul Alpay

Genel Yayın Yönetmeni: Göktürk Ömer Çakır

Yayın Editörü: Ayşegül Büşra Paksoy

Kapak Görseli: *The Battle with the Sagittary and the Conference at Achilles' Tent*, Tournaili Jean veya Pasquier Grenier, 1470-90.

Kapak Tasarımı: Mahmut Doğan

Dizgi-Tertip: Mahmut Doğan

Kapak Baskısı: CB Matbaacılık

Baskı: Çınar Matbaacılık ve Yayın Sanayii Ticaret Ltd Şti
Yüzyıl Mah. Matbaacılar Cad. Ata Han Nu: 34 K: 5
Bağcılar-İstanbul
Tel: (0212) 628 96 00
Sertifika Nu: 45103

Kitabın bütün yayın hakları Ötüken Neşriyat A.Ş.'ye aittir.
Yayınevinden yazılı izin alınmadan, kaynağın açıkça belirtildiği
akademik çalışmalar ve tanıtım faaliyetleri haricinde, kısmen veya
tamamen alıntı yapılamaz; hiçbir matbu ve dijital ortamda kopya
edilemez, çoğaltılamaz ve yayımlanamaz.

İstanbul - 2025

İÇİNDEKİLER

TAKDİM	07
'KARA KEŞİŞ' JOHANNES TRITHEMIUS (1462-1516) VE DR. JOHANN GEORG FAUSTUS İLE GERÇEKLEŞMEYEN KARŞILAŞMA DR. HAYDAR AKIN	09
ORTA ÇAĞ TARİH YAZIMINDA (XI-XV. YÜZYILLAR ARASI) ZAFER VE YENİLGİLERE BAKIŞIN DEĞERLENDİRİLMESİ DOÇ. DR. MUTLU ADAK	45
KILIÇ KUŞANAN PROPAGANDA: HAÇLI SEFERLERİ FİKRİNİN DOĞUŞU NİYAZİ OKAN ÇELEBİ	79
VI. YÜZYILIN İKİNCİ YARISINDA FRANKLARDA MİRAS VE HUKUK (CHILPERICI EDICTUM ÖRNEĞİ) DOÇ. DR. ÖZLEM GENÇ	111
ORTA ÇAĞ AVRUPA'SININ CİNSEL DEHLİZLERİ DOÇ. DR. DERYA GÜRTAŞ DÜNDAR	149
BÜYÜK SELÇUKLU DEVLETİ VE DOĞU ROMA İMPARATORLUĞU'NDA HANEDANA MENSUP KADINLAR ÜZERİNE BİR DEĞERLENDİRME: TERKEN HATUN VE İRENE DUKAINA ÖRNEĞİ DR. HABİBE CEREN DAĞDEVİREN	177

**VENEDİK ARSENAL'İ VE
DENİZCİLİĞİNE DAİR**
HÜLYA ÇİÇEK KAYMAKÇI

■ 197

**VENEDİK CUMHURİYETİ'NİN
EGE DENİZİ'NDE YAYILMA SÜRECİ VE
İZLEDİĞİ STRATEJİLER (1204-1453)**
EMRE KAYMAKÇI

■ 229

**MARCUS MANILIUS'UN *ASTRONOMICA*
ESERİNE GÖRE ZODYAK COĞRAFYASI**
ALP EJDER KANTOĞLU

■ 259

**MEHDİCİ VE APOKALİPTİK İDEOLOJİLER
ETRAFINDA İSLAM DÜNYASI- ANADOLU'DA
İLHANLI VALİSİ DEMİRTAŞ'IN MEHDİLİĞİ**
M. OLGAY SÖYLER

■ 281

VENEDİK ARSENAL'İ VE DENİZCİLİĞİNE DAİR

HÜLYA ÇİÇEK KAYMAKÇI*

* Doktora Öğrencisi. Dokuz Eylül Üniversitesi, SBE Tarih (Yeni Çağ) Anabilim Dalı, cicekhulya3588@gmail.com, ORCID:0000-0001-7287-3124.

1. GİRİŞ

“Doğu’nun en batıdaki ve Batı’nın en doğudaki şehri” olarak bilinen Venedik; İtalyanca Venezia, Latince Venetia ismiyle bilinmektedir. İlk zamanlarında Doğu Roma’ya bağlı olarak gelişen Venedik, Adriyatik Denizi’nin en uç kısmında yer alan adalar üzerinde Venetler tarafından kurulmuştur.¹ Kurulduğu tarihten itibaren bir ticaret kenti olan Venedik, 697 yılında ilk *dogesini* seçerek Bizans’tan kısmi bağımsızlığını elde etmiştir.² Bizans ile ilişkilerini koparmayan devlet, 840 yılına gelindiğinde ise tamamen bağımsız olmuştur.³ Stratejik konumunun gereği olarak denizle iç içe bir devlet olan Venedik 992 yılında Doge II. Pietro Orseolo (991-1009) döneminde Bizans ile ilk ticari anlaşmasını yaparak bazı ayrıcalıklar elde etmiştir.⁴ Bi-

¹ Maria Pia Pedani, “Venedik”, *TDV*, Cilt: 43, s. 44. Günümüzde Serenissima Repubblica olarak bilinen Venedik ayrıca Avrupa’da Arapça ismi olan tek devlettir ve Arapçada “el-bundukiyye” olarak anılmaktadır. Eski çağlarda ise Venedik, Olivolo olarak isimlendirilmiştir. Maria Pia Pedani, *Doğu’nun Kapısı Venedik*, Çev. Gökçen Karaca Şahin, Küre Yayınları, İstanbul 2012, s. 259. Tarih boyunca pek çok isimle adlandırılan Venedik’in kuruluş tarihi 25 Mart 421 olarak kaynaklarda geçmektedir. Julius Norwich, *A History of Venice*, Penguin Books, London 2003, p. 49; Thomas Madden, *Venice*, Viking, London 2013, p. 19.

² Venedikliler, Hun ve Lombard akınları sırasında Adriyatik Denizi’nin uç bölgesine yerleşmişlerdir. VI. yüzyılın sonlarına doğru şehirde on iki küçük cemaat yaşamaktaydı. Yaklaşık yüzyıl sonra yani 697 yılında Venedikliler kendilerini yönetmesi için on iki temsilciden oluşan bir heyet kurdu. Bu heyet tarafından aynı tarihte ilk doge seçilerek Bizans’tan da ilk kısmi bağımsızlık elde edilmiştir. Şehir sakinleri daha sonra başkenti Rialto Adası’na taşıyacaktırlar. J. M. Roberts, *Avrupa Tarihi*, Çev. Fethi Aytuna, İnkılâp Kitabevi, İstanbul 2010, s. 256.

³ 836-864 yılları arasında Venedik’in başında dük Pietro Tradonico bulunmaktaydı. Emel Altan Ege, “Venedik: Akdeniz’de Doğu ile Batı’nın Buluşma Noktası”, *Doğu Batı Dergisi*, Sayı: 34, Ankara, 2005, ss. 49, 54, 57, 73.

⁴ Hülya Çiçek, *Ege Adaları çerçevesinde Osmanlı-Venedik İlişkileri*, Dokuz Eylül Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Yayınlanmamış YL Tezi, İzmir 2019, s. 10. Aralarında yapılan anlaşmaya göre Venedik donanmasının Bizans Devleti’nin Güney İtalya’daki mücadelesinde Bizans’a vereceği destek karşılığında Venedik tüccarlarına ticari ayrıcalıklar tanınacaktı. Arne Karsten, *Venedik Tarihi*, Çev. Hülya Kaya, Runik Kitap, İstanbul 2021, s. 23.